

Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000259138 / 02430000894840
Datum:	2 juni 2026
Opsteller:	T.J. Stuart; K. Westrik
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Eerste tussentijdse rapportage (Turap) 2026

Het college van B&W besluit de raad voor te stellen:

1. De financiële effecten van de eerste tussentijdse rapportage 2026 meerjarig te verwerken in de begroting;
2. De wijzigingen zoals genoemd in hoofdstuk 6 Technische wijzigingen te verwerken in de begroting 2026-2029.
3. Te besluiten tot de onttrekkingen aan bestemmingsreserves/voorzieningen conform de bedragen aangegeven onder argument 3.
4. Te besluiten tot een incidentele toevoeging van € 41.579,- in 2026 aan de bestemmingsreserve IHP vanuit de door het Rijk beschikbaar gestelde OHBA-middelen.
5. Het krediet voor fase 2 Veluwe ontvangstlocatie op te hogen met € 162.000,-.
6. Te besluiten tot de inzet en beschikbaar stellen van openstaande taakmutaties vanuit het Gemeentefonds, conform de specificatie in paragraaf 5.2.
7. Te besluiten tot het afvoeren van niet te realiseren ombuigingen conform de voorstellen opgenomen onder de programma's van de Turap, zoals reeds meegenomen binnen het financiële effect van deze Turap.

Inleiding

De eerste tussentijdse rapportage (peildatum 1 mei 2026) ligt nu voor. Deze tussentijdse rapportage is zowel een beleidsmatige als een financiële tussentijdse rapportage, waarbij geldt: management by exception. Als alles volgens planning verloopt (zowel financieel, inhoudelijk als op tijd), dan is niets gerapporteerd. Tevens wordt deze rapportage ook gebruikt om daar waar nodig bij te sturen en de begroting middels expliciete besluiten te wijzigen. De insteek van deze 1e Turap is een 'light'-versie, vanwege het verkiezingsjaar en de benodigde tijd en aandacht hiervoor binnen de organisatie. Daarmee is de 2e Turap een meer uitgebreide variant met een duidelijker beeld over 2026, waarin onder andere zoals gebruikelijk de analyse personeelslasten en kredietverantwoording opgenomen zal zijn.

Doorontwikkeling rapportage

De tussentijdse rapportage ontwikkelt continu door. Waar de rapportage eerder voornamelijk een financiële rapportage was, wordt deze nu bewust ingezet om het bestuur actief te informeren. Om de totale documentenstroom richting de raad te minimaliseren, wordt continue gezocht naar maximale samenhang in de P&C-cyclus. In deze rapportage vindt er in het bijzonder een inhoudelijke terugkoppeling plaats op de uitvoering van de ombuigingen. Daarnaast is de opmaak van het document aangepast en aangesloten bij de opmaak van de Kadernota, om hiermee de leesbaarheid en kwaliteit van het document te verbeteren.

Grootste effecten

In deze tussentijdse rapportage wordt een inzicht en doorkijk gegeven in de ontwikkeling van beschikbaar gestelde middelen en uit te voeren beleid. Incidenteel zijn er drie grotere voordelen, namelijk vanuit een overschot op de regeling opvang Oekraïne (€ 200.000,-), een overschot op de regeling hersteloperatie toeslagenaffaire (€ 200.000,-) en de incidentele verkoop van grond (€ 349.000,-). Deze incidentele voordelen worden gedempt door diverse incidentele nadelen die kleiner van aard zijn.

Structureel zijn er een aantal afwijkingen die zorgen voor een structureel nadelig effect. Dit zijn met name aan indexering gerelateerde afwijkingen, bijvoorbeeld het budget SJNV (€ 75.000,-) en de GGD (€ 39.000,-), en daarnaast de verdeelsleutel samenwerking EHZ gemeenten (€ 75.000,-). Tevens wordt voorgesteld tot het afvoeren van een aantal structurele ombuigingen, zoals m.b.t. het faciliteitenbesluit asielopvang en verlaging subsidie buurthuizen.

Per saldo is er een positief effect in 2026 en een negatief structureel effect vanaf 2027.

Beoogd effect

Het informeren van het college en de gemeenteraad over de actuele stand van zaken van de uitvoering van de begroting 2026, en de begroting meerjarig conform te wijzigen.

Argumenten

1. De Raad heeft het budgetrecht en is bevoegd begrotingswijzigingen vast te stellen. Voorgesteld wordt de begroting op de geconstateerde afwijkingen in de tussentijdse rapportage te wijzigen en het saldo te muteren op het begrotingssaldo; Dit zorgt ervoor dat lopende begroting actueel blijft en grote afwijkingen (en daarmee onrechtmatigheden) bij de jaarrekening voorkomen worden. Dit sluit ook aan bij het principe van reëel ramen. Zie de uitgebreide financiële samenvatting in de rapportage voor de meerjarige financiële effecten van de Turap en zie kopje financiën van dit raadsvoorstel.
2. In hoofdstuk 6 van de tussentijdse rapportage zijn een aantal budgettair neutrale wijzigingen genoemd die taakveld- of programma overstijgend zijn. De raad is bevoegd deze begrotingswijzigingen vast te stellen. Uit deze wijzigingen vloeien geen financiële gevolgen.
3. Toevoegingen of onttrekkingen aan reserves zijn voorbehouden aan de raad. In de tussentijdse rapportage is de dekking aan bestemmingsreserves specifiek aangegeven. Samengevat dient de raad te besluiten tot de volgende onttrekkingen:
 - a. Ter dekking van vervlechting toegang Regionaal Expertteam en Toekomsttuin een bedrag van € 51.000,- te onttrekken uit de bestemmingsreserve sociaal domein (zie taakveld 6.92).
 - b. Ter dekking van reinigings- en inspectiewerkzaamheden van transportriolen naar de RWZI op Lorentz een bedrag van € 40.000,- in 2026 te onttrekken aan de egalisatievoorziening Riolerings (zie taakveld 7.2).
 - c. Ter dekking van het verwachte nadeel op de afvalbegroting 2026 een geraamd bedrag van € 372.000,- te onttrekken uit de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing, waarbij het daadwerkelijk gerealiseerde bedrag uiteindelijk onttrokken zal worden (zie taakveld 7.3).
 - d. Ter dekking van de realisatie van de landschappelijke versterking in Hierden een bedrag van € 80.000,- te onttrekken uit de voorziening Ruimtelijke ontwikkeling (zie taakveld 8.1).
4. Van de in 2019 door het rijk beschikbaar gestelde OHBA-middelen (OnderwijsHuisvesting Basisonderwijs Asielzoekers) resteert nog € 41.579,-. Dit n.a.v. het feit dat er minder geld benodigd was voor het opknappen van de AZC-school 'De Vlieger'. De raad wordt voorgesteld, in lijn met het in 2023 genomen besluit om een bestemmingsreserve te vormen t.b.v. het IHP, om dit resterende incidentele bedrag in 2026 toe te voegen aan deze bestemmingsreserve IHP.
5. Het bijstellen van een krediet is voorbehouden aan de raad. De realisatie van fase 2 Veluwe ontvangstlocatie vraagt om een hogere investering dan het beschikbare krediet als gevolg van benodigde cofinanciering voor middelen van de Regio Deal. De financiële effecten zijn meegenomen in de tussentijdse rapportage onder taakveld 3.4, waar ook nadere toelichting te vinden is.
6. Vanuit de via de circulaire ontvangen taakmutaties staat er budget gereserveerd op de stelpost taakmutaties. Voorgesteld wordt om twee specifieke budgetten nu definitief vrij te geven voor uitvoering door ze over te boeken naar het primaire proces, namelijk m.b.t. Versterking Omgevingsdienst ter compensatie van de extra taken op het gebied van omgevingsveiligheid en Implementatie Participatiewet in Balans ten behoeve van het uitvoeren van het lokale implementatieplan gericht op maatwerk en vereenvoudiging van de regeling.
7. Onder de programma's in de Turap zijn ook voorstellen opgenomen tot het afvoeren van specifieke niet te realiseren ombuigingen. De financiële effecten hiervan zijn opgenomen in de tabellen en effecten binnen de programma's en de Turap als geheel. Er wordt voorgesteld tot het afvoeren van OMB-B-P6-03 Subsidie buurthuizen verlagen, van OMB-P6-07 AZC overschot middelen faciliteitenbesluit vanaf 2028, van OMB-B-P0-04 Verkoop 4 Woningen incidenteel in 2026, en deels van OMB-P0-20 Opheffen budget Straatnaamgeving. Meer informatie is te vinden onder de programma's en hoofdstuk 4 ombuigingen.

Omgevingswet

Het vaststellen van de eerste tussentijdse rapportage heeft geen specifieke uitwerking op de omgevingswet, anders dan eventueel specifiek opgenomen beleid onder de programma's.

Financiën

In de financiële samenvatting in hoofdstuk 2 van de Turap wordt de opbouw van het begrotingssaldo en het financiële effect van de Turap uitgebreid weergegeven. In de onderliggende programma's in het boekwerk is een uitgebreide tabel per programma te vinden. Onderstaand een samenvattende tabel van het financiële

effect van deze 1^e Turap en het meest recente begrotingssaldo.

Effect 1 ^e Turap 2026	2026	2027	2028	2029
Incidentele afwijkingen	604	- 1	0	0
Structurele afwijkingen	- 260	- 265	- 297	- 297
Totaal effect 1^e Turap 2026	344	- 266	- 297	- 297
Begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo voor 1 ^e Turap 2026	5.213	3.193	1.324	1.424
Effect 1 ^e Turap 2026	344	- 266	- 297	- 297
Begrotingssaldo na 1^e Turap 2026	5.557	2.927	1.027	1.127

**Bedragen vermeld in duizenden euro's (× € 1.000,-). Positieve bedragen zijn voordelig, negatieve bedragen zijn nadelig voor het begrotingssaldo.*

Er is samengevat sprake van een voordeel in 2026 van afgerond **€ 344.000,-** en een structureel nadeel vanaf 2027 als gevolg van de afwijkingen in deze rapportage. Het negatieve effect wordt met name verklaard door structurele afwijkingen, met een oplopend structureel effect tot zo'n **€ 297.000,-** nadelig.

Bij het geprognosticeerde saldo 2026 wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat dit is gebaseerd op de gegevens over de eerste vier maanden van het jaar. Dit zal afwijken van het verwachte saldo bij de 2^e Turap en het uiteindelijke saldo van de jaarrekening 2026, maar geeft wel inzicht in de huidige stand van zaken.

In de gepresenteerde financiële effecten kan ook een relatie zitten met de ombuigingen. Hierover is meer terug te vinden in hoofdstuk 4 Ombuigingsmonitor. Bij de Begroting 2025 zijn de ombuigingen besloten. Sommige ombuigingen worden eerst als taakstelling opgenomen als de ombuiging niet per direct feitelijk gerealiseerd kan worden. Dit betekent dat het saldo gepresenteerd is alsof de ombuiging wel gerealiseerd is, terwijl in de praktijk dit nog een lopend proces kan zijn.

Ombuigingsmonitor samenvatting

Bij de Begroting 2025-2028 is besloten om cat. A en B te effectueren. Om hier de raad structureel in mee te nemen wordt er aan de begroting en jaarstukken een paragraaf ombuigingen toegevoegd en tevens wordt er in de tussentijdse rapportages gerapporteerd over de voortgang.

In deze paragraaf Ombuigingen in de 1^e tussentijdse rapportage 2026 wordt de stand van zaken van ombuigingen geanalyseerd en specifieke aandachtspunten opgenomen voor het uitvoeringsjaar 2026. In de bijlage is de gehele ombuigingsmonitor terug te vinden, waarin per ombuiging en per taakstelling specifiek ingegaan wordt op de stand van zaken.

In de onderstaande tabel is een kort overzicht weergegeven van de stand van zaken van de ombuigingen.

Stand van zaken Ombuigingen	2026	2027	2028	2029
1. Gerealiseerd	€ 8.060	€ 9.206	€ 8.997	€ 8.256
	70%	74%	71%	67%
2. (Nog) niet gerealiseerd	€ 2.686	€ 2.566	€ 3.020	€ 3.374
	23%	21%	24%	27%
3. Besloten om af te voeren/terug te draaien	€ 739	€ 745	€ 745	€ 780
	6%	6%	6%	6%
Totaal	€ 11.486	€ 12.517	€ 12.761	€ 12.410
	100%	100%	100%	100%

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4 Ombuigingsmonitor. Daarnaast kan in de bijlage voorjaarsmonitor de stand van zaken per ombuiging bekeken worden.

Duurzaamheid

Het vaststellen van de eerste tussentijdse rapportage heeft geen specifieke uitwerking op duurzaamheid, anders dan eventueel specifiek opgenomen beleid onder de programma's.

Inwonersperspectief

N.v.t.

Communicatie

Er vindt geen specifieke communicatie plaats.

Evaluatie

Jaarlijks wordt rond het opstellen van de planning voor het volgende jaar ambtelijk geëvalueerd hoe de P&C-cyclus is verlopen en welke aanpassingen er eventueel nodig zijn voor het komende jaar.

Bijlagen

1. *Eerste tussentijdse rapportage 2026*
2. *Voorjaarsmonitor Ombuigingen 2026*